

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **S. S.**, zastoupena Mgr. Vladimírem Holcem, advokátem, se sídlem Anny Letenské 34/7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2017, č. j. OAM-123/LE-LE05-LE05-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 5. 2019, č. j. 2 Az 88/2017 – 61,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně podala dne 18. 7. 2017 ve vazbě žádost o mezinárodní ochranu. Do České republiky naposledy přicestovala v roce 2013 na polské vízum, poté zde používala falešný rumunský pas. Když byla předtím na Ukrajině, policisté ji na základě dožádání českých orgánů vyslyšeli ve věci podezření z trestného činu spáchaného v ČR. Vyhrožovali jí, že v České republice půjde do vězení, avšak za úplatek 8 000 EUR jí slíbili situaci vyřešit. Na Ukrajině dle vlastních tvrzení nebyla trestně stíhána a neměla tam žádné problémy. O mezinárodní ochranu žádá, protože si zde už zvykla, má zde bratrance s manželkou, práci a bydlení. Zmínila také, že na Ukrajině probíhá válka. Při pobytu ve vazební věznici Pankrác jí byla diagnostikována TBC.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 10. 2017, č. j. OAM-123/LE-LE05-LE05-2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neudělil. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“).

[3] V průběhu řízení před městským soudem byla žalobkyně pravomocně odsouzena rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9, sp. zn. 3 T 89/2017 (spolu s příslušným rozhodnutím odvolacího soudu), za zločin podplácení a přečin padělání veřejné listiny k trestu odnětí svobody v délce 6 měsíců, který vykonala, a k vyhoštění na dobu 3 let. Usnesením městského soudu ze dne 20. 2. 2019, sp. zn. Nt 410/2017, bylo dále rozhodnuto

o přípustnosti vydání žalobkyně na Ukrajinu k trestnímu stíhání pro trestný čin krádeže a porušování domovní svobody, kterého se žalobkyně měla dopustit v České republice.

[4] Žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl městský soud rozsudkem ze dne 9. 5. 2019, č. j. 2 Az 88/2017 – 61 (dále jen „napadený rozsudek“). Dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla v zemi původu pronásledována z azylově relevantních důvodů. Ve vztahu k humanitárnímu azylu dle § 14 zákona o azylu se městský soud zabýval tvrzeným onemocněním žalobkyně TBC. Konstatoval, že podstupovaná léčba má ambulantní povahu a dle zpráv shromážděných žalovaným je dostupná i na Ukrajině. Městský soud neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. V souvislosti s předchozím výsledkem na policii žalobkyni nehrozí vážná újma. Napjatá bezpečnostní situace panuje pouze ve východní části Ukrajiny, přičemž žalobkyně pobývala naposledy v obci Rovno v Zakarpatské oblasti. Žalobkyně neosvětlila, proč by právě jí měla hrozit vážná újma v souvislosti s trestním stíháním vedeným na Ukrajině.

[5] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu včas kasační stížnost. Namítá, že na Ukrajině byla vystavena nevybíravému tlaku bezpečnostních složek, z něhož pociťuje i do budoucna velký strach. Podmínky věznění na Ukrajině neodpovídají západním standardům, neboť zde často dochází k ponižujícímu nebo nelidskému zacházení. To dokumentuje i skutečnost, že po stěžovatelce policie požadovala úplatek. V České republice má stěžovatelka veškeré zázemí a možnost pracovního uplatnění. Na Ukrajině probíhá válka a zhoršuje se tam bezpečnostní situace, ministerstvo zahraničí vydalo upozornění k cestám na Ukrajinu. Stěžovatelka by taktéž chtěla v ČR podstoupit léčbu TBC, neboť odpovídající zdravotní péče není na Ukrajině dostupná a stěžovatelce by tak mohla hrozit i smrt.

[6] Žalovaný se ve svém vyjádření odkazuje na průběh správního i soudního řízení. Trvá na tom, že jednání bezpečnostních složek (včetně nabídky zastavení trestního stíhání za úplatu) nepředstavuje azylově relevantní pronásledování. Žalovaný posoudil řádně i zdravotní stav stěžovatelky a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Obavy z podmínek v ukrajinských věznicích stěžovatelka vyjádřila až v řízení před soudem a z ničeho nevyplývá, že by jí v této souvislosti mělo hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy.

[7] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Jelikož usnesení, jímž se kasační stížnost odmítá pro nepřijatelnost, nemusí být odůvodněno (§ 104a odst. 3 s. ř. s.), uvádí Nejvyšší správní soud pouze stručně, že rozhodnutí žalovaného je přezkoumatelné, městský soud žalobní námítky řádně přezkoumal a napadené rozhodnutí stejně jako napadený rozsudek jsou opřeny o dostatečně zjištěný skutkový stav.

[8] Je třeba zdůraznit, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2004 č. j. 5 Azs 47/2003 - 48).

pokračování

Důvodem udělení azylu je odůvodněný strach z pronásledování, které je prováděno, podporováno nebo trpěno původci pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině (§ 12 písm. b), § 2 odst. 4 zákona o azylu). Za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují takové intenzity (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 – 98). Městský soud odpovídajícím způsobem shrnul, že výsledky provedené na dožádání českých orgánů, ani nabídka ukrajinských policistů vyřešit problémy stěžovatelky za úplatek, nepředstavuje pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Azylově irelevantní je i skutečnost, že stěžovatelka má v ČR bratrance a možnost bydlení či pracovního uplatnění.

[9] Ve vztahu k obavám stěžovatelky z trestního stíhání na Ukrajině Nejvyšší správní soud v souladu s ustálenou judikaturou uvádí, že *„hrozbu pronásledování nevytváří sama o sobě skutečnost, že proti žadateli o udělení mezinárodní ochrany může být v zemi původu zahájeno, nebo dokonce již bylo zahájeno, trestní stíhání v právním a institucionálním prostředí nedosahujícím běžné úrovně západních právních států... Mezinárodní ochrana jako právní institut není nástrojem pro vyhnutí se snášení negativních důsledků trestního stíhání v zemi původu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04). Hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání tak může být sama o sobě azylově relevantní jen v omezeném okruhu případů, a to tehdy, když osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím hrozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné. Dále tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu. Např. proto, že stíhání je vedeno z účelových politických důvodů či proto, aby zastrašilo, umlčelo či jinak nelegitimně ovlivnilo stíhaného nebo jej připravilo o majetek, případně zničilo jeho společenské postavení, přičemž prostředky k nápravě takto účelového trestního stíhání a na ochranu stíhaného v zemi původu nejsou k dispozici či jsou neúčinné. Azylově relevantním důvodem proto většinou nebudou excesy při vyšetřování, a to zpravidla ani dějí-li se opakovaně, nejsou-li vedeny zlovolným záměrem, či obecně tvrdá praxe orgánů trestní spravedlnosti, nedosahuje-li nelidských rozměrů“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 – 46, obdobně usnesení ze dne 9. 5. 2018, č. j. 7 Azs 143/2018 – 26, nebo ze dne 27. 5. 2015, č. j. 2 Azs 52/2015 – 52). Již v souvislosti s jednáním policie při výsledku na dožádání českých orgánů žalovaný na základě zpráv o zemi původu dovodil, že na Ukrajině funguje právní stát a v případě excesivního jednání policistů je možné obrátit se na příslušné státní orgány. Ani v řízení před městským soudem stěžovatelka nekonkretizovala žádné skutečnosti, které by se u ní v souvislosti s trestním stíháním měly projevit v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky. I potud jsou závěry městského soudu odpovídající ustálené judikatuře.

[10] Bezpečnostní situací na Ukrajině se Nejvyšší správní soud v nedávné minulosti opakovaně zabýval a dospěl k závěru, že ozbrojený konflikt se nedotýká celého území, a nelze tudíž předpokládat, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze ve východní části země, jehož intenzita i v dotčených oblastech výrazně klesá (srov. např.

usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 - 28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015 - 24, ze dne 24. 2. 2016, č. j. 6 Azs 267/2015 - 23, nebo ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 Azs 118/2016 - 36). Námitky ve vztahu k hrozbě vážné újmy z důvodu konfliktu na východě země jsou zcela obecné a stěžovatelka nadto před odjezdem ze země původu žila v Zakarpatské oblasti na samém západě Ukrajiny, kde je bezpečnostní situace stabilní, což zdůraznil i městský soud.

[11] Na udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu není právní nárok a lze jej přiznat jen v případech hodných zvláštního zřetele, a i v takových případech je přiznání humanitárního azylu věcí správního uvážení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27). Mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu lze zařadit například situaci osob zvláště těžce postižených či zvláště těžce nemocných; nebo osob přicházejících z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2017, č. j. 6 Azs 48/2017 - 26). Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, stěžovatelka podstupuje ambulantní léčbu TBC, která je dle zpráv o zemi původu (Zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 13. 6. 2017) dostupná i na Ukrajině. I v tomto směru jsou úvahy žalovaného a městského soudu odpovídající.

[12] Napadený rozsudek tedy splňuje požadavky judikatury Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, nebo ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91), judikatura Nejvyššího správního soudu nabízí na vznesené námitky dostatečnou odpověď, s níž je napadený rozsudek konformní, a městský soud se nedopustil ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu